13 Μαρτίου 2026

Η θηλιά του μαρτυρίου του Ευαγόρας Παλληκαρίδη για την ελευθερία της Κύπρου

/ Αφιερώματα / Γενικά Θέματα / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

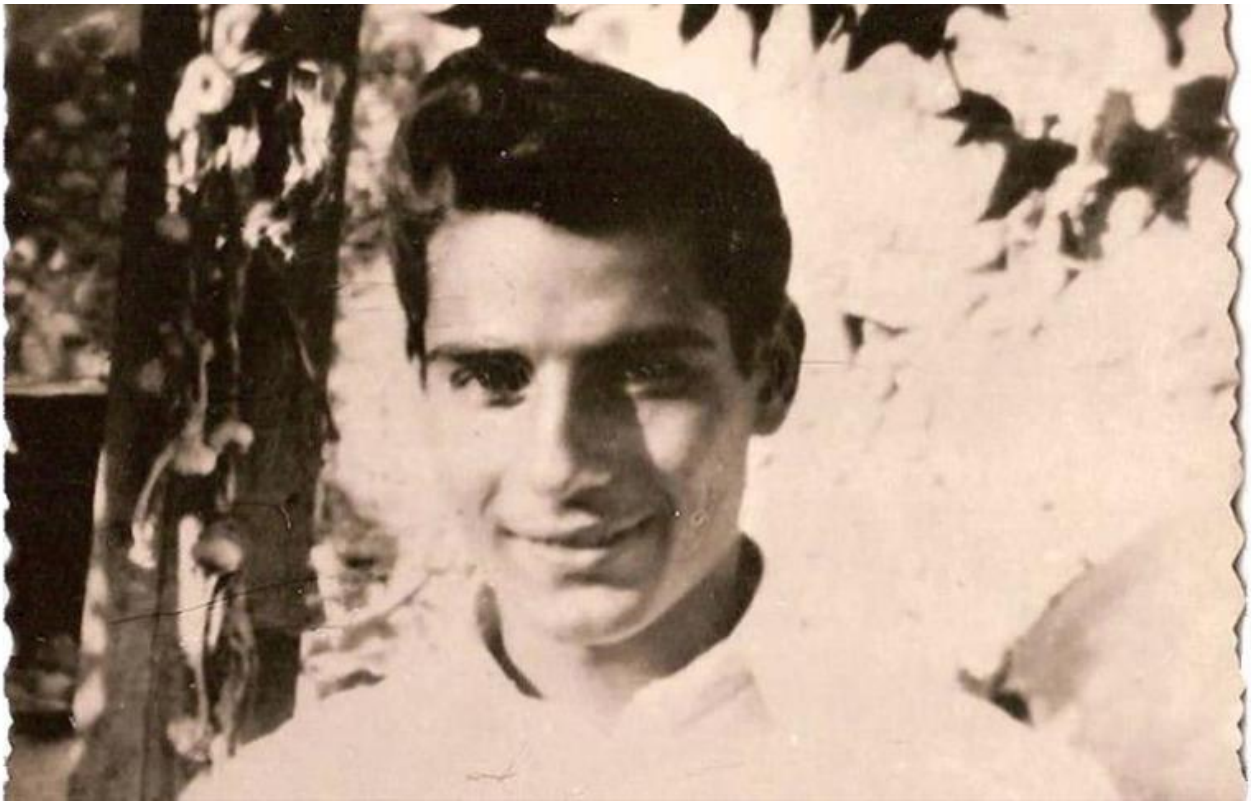
Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης υπήρξε ένας από τους μικρότερους σε ηλικία μάρτυρες του Κυπριακού Αγώνα για την αποτίναξη του αγγλικού ζυγού και την Ένωση της Μεγαλονήσου με την Ελλάδα.

Μια μέρα σαν σήμερα, στις 14 Μαρτίου 1957, η θηλιά του μαρτυρίου του θα αποτελέσει τομή στην ιστορία καθώς, μέσα από αυτή, θα βρει τα σκαλοπάτια που οδηγούν στη λευτεριά γενόμενος παράλληλα σύμβολο αντίστασης και έμπνευσης για κάθε νέο, φωνάζοντας κάθε φορά παρών σε όσους τον λησμονούν.

Γεννήθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 1938 στην Τσάδα της επαρχίας Πάφου. Ο πατέρας του καταγόταν από το χωριό Λάρνακας της Λαπήθου, της επαρχίας Κερύνειας. Ήταν το τέταρτο παιδί στην οικογένεια από τα συνολικά πέντε.

Φοίτησε στο δημοτικό σχολείο του χωριού του και αποφοίτησε από το δημοτικό σχολείο του Κτήματος (1944-1950). Από την παιδική του ηλικία έδειξε τα χαρακτηριστικά που θα τον συνόδευαν σε όλη τη σύντομη ζωή του: δυναμισμό, ηγετικές ικανότητες, δημιουργικότητα, φιλοπατρία, λογοτεχνική φλέβα. Ήταν λιγόλογος, φιλομαθής, στοχαστικός, μεγαλόψυχος. Φοίτησε στο Ελληνικό Γυμνάσιο Πάφου από το 1950 μέχρι το 1955 και ως τελειόφοιτος το πρώτο τρίμηνο του 1955-1956.

Στις 17 Νοεμβρίου 1955, κατά τη διάρκεια μαθητικής διαδήλωσης, επιτέθηκε σε δύο Άγγλους στρατιώτες που κακοποιούσαν συμμαθητή του και τον ελευθέρωσε. Αργότερα συνελήφθη, κατηγορήθηκε και ορίσθηκε να δικαστεί στις 6 Δεκεμβρίου 1955. Βέβαιος ότι θα καταδικαζόταν σε φυλάκιση ή θα οδηγείτο σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, διέφυγε στα βουνά την παραμονή της δίκης του και εντάχθηκε στις πρώτες ανταρτικές ομάδες της Πάφου. Στις 16 Δεκεμβρίου επικηρύχθηκε από τους Άγγλους.

Το βράδυ της 18ης Δεκεμβρίου 1956, κατά τη διάρκεια μετακίνησης οπλισμού και άλλων εφοδίων από ένα κρησφύγετο σε άλλο έπεσε σε ενέδρα αγγλικής στρατιωτικής περιπόλου. Την ώρα της σύλληψής του δήλωσε στους Άγγλους: «Είμαι ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης και πολεμώ για την πατρίδα μου». Κατά τη διάρκεια της κράτησης του στη Λίμνη, στη βόρεια ακτή της Πάφου, και στο Κτήμα, υπέστη σκληρά βασανιστήρια. Όταν έπειτα από δέκα μέρες επιτράπηκε στους δικούς του να τον επισκεφτούν, έφερε εμφανή τα σημάδια της κακοποίησης

και των άθλιων συνθηκών κράτησης του. Μεταξύ άλλων, είχε επηρεαστεί σοβαρά η όραση του.

Στις 5 Ιανουαρίου 1957 ο ήρωας κατηγορήθηκε για κατοχή και μεταφορά όπλου και 88 σφαιρών και στις 12 Ιανουαρίου μεταφέρθηκε στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας. Η δικαστική ανάκριση έγινε στις 14 Φεβρουαρίου και η υπόθεση του παραπέμφθηκε στο «Ειδικό Δικαστήριο» για τις 25 Φεβρουαρίου. Η δίκη υπήρξε συνοπτική. Ο Παλληκαρίδης παραδέχθηκε ευθαρσώς το κατηγορητήριο και δήλωσε: «Γνωρίζω ότι το δικαστήριον θα μου επιβάλη την ποινήν του θανάτου. Εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι τούτο: Ότι έκαμα το έκαμα ως Έλλην Κύπριος, ο οποίος ζητεί την ελευθερία του. Τίποτε άλλο». Με τη δήλωση του αυτή δεν άφησε στους συνηγόρους του περιθώρια υπεράσπισης. Ο δικαστής, ανακοινώνοντας την απόφαση του, είπε: «Ο νόμος προνοεί μόνον μίαν ποινήν: την ποινήν του θανάτου. Σε καταδικάζω εις θάνατον».

Τις δεκαέξι μέρες που μεσολάβησαν μέχρι τον απαγχονισμό του, εντυπωσίασε τους πάντες για την εγκαρτέρησή του, την αταλάντευτη πίστη του στο σκοπό για τον οποίο θα έδινε τη ζωή του, για την ηθική ενίσχυση που πρόσφερε στους δικούς του και τους συγκροτούμενους του, με τη δήλωση του: «όταν πεθάνω, θα πάω στον Θεό και θα τον παρακαλέσω να είμαι ο τελευταίος που απαγχονίζεται».

Τα μεσάνυχτα, αφού πρώτα εξομολογήθηκε και κοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων, κάλεσαν τη μητέρα του να τον αντικρίσει για τελευταία φορά. Το γενναίο παλικάρι δεν λύγισε ούτε εκείνη τη στιγμή. Αντί για θρήνο ο Ευαγόρας παρηγορούσε τη μητέρα του λέγοντας: «Μη θρηνείς μάνα, πεθαίνω για την Ελλάδα». Με την υπερήφανη πορεία του οδηγήθηκε προς την αγχόνη στις 14 Μαρτίου 1957. Ήταν μόλις 19 ετών.

Ο ΧΑΡΝΤΙΓΚ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΜΕ ΝΕΑΣ ΑΓΧΟΝΑΣ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΤΗΣ Ο.Η.Ε

ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ ΤΗΝ ΝΥΚΤΑ
Ο ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ

Μὲ τὸν ἐσταυρωμένον ἀνὰ χεῖρας

«ΕΥΧΟΜΑΙ ΤΟ ΑΙΜΑ ΜΟΥ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΟΥ ΧΥΝΕΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ»

Ἀπέβησαν ἄκαρποι αἱ ἀγωνιώδεις προσπάθειαι διὰ τὴν διάσωσίν του